

Dokazování a důkazní břemeno v civilním řízení

Abstrakt

Předmětem zkoumání v rigorózní práci je proces dokazování v civilním řízení a s tím spojená problematika důkazního břemena. Práce se proto věnuje primárně dokazování v nalézacím řízením sporném, neboť v nesporných řízeních se důkazní břemeno zásadně neuplatňuje.

Cílem této práce bylo propojit teorii procesního dokazování a důkazního břemena s platným právním stavem i aktuální rozhodovací praxí a kriticky zhodnotit tento vzájemný vztah. Práce se zabývá převážně obecnými otázkami procesu dokazování před soudem, jako jsou otázky: kdo dokazuje (aktivita účastníků řízení), co se dokazuje (vymezení předmětu dokazování), kdo má co dokazovat (otázka důkazního břemena a jeho rozdělení), kdy je důkaz o určité skutečnosti podán (míra důkazu) a jakým způsobem do tohoto procesu může vstupovat soud, jakož i kde jsou hranice této soudní aktivity. Jednotlivým důkazním prostředkům tak není v této práci až na výjimky věnována pozornost.

První část práce je zaměřena na obecné otázky dokazování, jeho jednotlivé fáze a principy, které procesní dokazování ovlivňují. Je zde mimo jiné rozebrána problematika míry důkazu, stejně jako je řešena otázka, které účastníky nenavržené důkazy může soud ve sporném řízení provádět z vlastní iniciativy. Druhá část práce se zabývá teoretickým konceptem důkazního břemena a jeho jednotlivými aspekty, jakož i povinností a břemenem tvrzení, jež jsou s důkazním břemenem funkčně spjaty. Pozornost byla zaměřena zejména na to, zda je třeba dokazovat všechny skutečnosti tvrzené účastníky, nebo nikoliv. Předmětem zájmu bylo dále určení, jakým způsobem je důkazní břemeno mezi účastníky řízení obecně rozděleno a jaké jsou výjimky z tohoto základního pravidla. Závěrečné kapitoly této části se pak týkají vysvětlovací povinnosti účastníka nezátíženého důkazním břemenem a dokazování negativních skutečností, tedy tématy, na něž není mezi odbornou veřejností jednotný názor. V třetí části je pak předmětem zkoumání možnost soudu zasahovat do procesu dokazování prostřednictvím oprávnění označovaných jako materiální vedení řízení. V české právní úpravě se z těchto oprávnění, resp. povinností soudu nejvíce uplatňuje povinnost poučovací. Nezbytné však bylo i posoudit, kde jsou vzhledem k projednací zásadě uplatňované ve sporném řízení limity této aktivní činnosti soudu.

Klíčová slova:

Dokazování, břemeno důkazní, poučovací povinnost